7/6782

25 Temmuz 2005

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Çok Taraflı Ekonomik İşler Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 725.10/2005/ÇEGY/290840
Konu : Soru Önergesi

FAKS İLE - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 27 Haziran 2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11990 sayılı yazıları

İstanbul Milletvekili Sayın Emin Şirin'in 7/6782 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ekte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

EK:1

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Adres : T.C. Dışişleri Bakanlığı, Dr. Sadık Ahmet Cad. No.:8 Balgat 06100 Ankara/Türkiye
Web : www.mfa.gov.tr

SORU 1: Uluslararası alanda, Türk bestekarlarının eserlerinin bedeli ödenmeden iktibas edilmemesini sağlayacak kurum ve kuruluşlar var mıdır? Türkiye bu konuda hangi uluslararası anlaşmaları imzalamıştır veya imzalamayı düşünmektedir?

Uluslararası alanda Türk veya yabancı bestekarların eserlerinin bedelli ödenmeden iktisap edilmemesini sağlayabilecek tek uluslararası kuruluş Dünya Fikri Mülkiyet Örgütüdür (WIPO). WIPO Birleşmiş Milletler'in uzman kuruluşlarından birisidir. WIPO'nun asıl amacı devletler ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yaparak fikri mülkiyet haklarının dünya çapında korunmasını sağlamaktır. Ancak, WIPO tarafından sağlanan koruma bu kuruluşun doğrudan sağladığı bir koruma değildir. Başka bir deyişle, WIPO bünyesindeki anlaşmalarla öngörülen yükümlülüklerin ihlal edilip edilmediği veya bir sanatçının haklarının gasp edilip edilmediğinin araştırılması veya bu ihlallerin engellenmesi ve cezalandırılmasına ilişkin işlemlerin tamamen ilgili hak sahibi sanatçı veya uyruğunda bulunduğu ülkenin yetkili makamları tarafından yürütülmesi gerekmektedir; WIPO ülkemizdeki veya başka ülkelerdeki meslek kuruluşları gibi sanatçı veya bestekarın haklarının doğrudan korunmasını üstlenmiş bir kuruluş değildir.

Ülkemiz WIPO bünyesindeki 22 uluslararası andlaşmanın 14'üne taraftır. Bunlardan sadece ikisi telif haklarına ilişkin andlaşmalardır. Diğer 12 andlaşma ise, Sınai Fikri Mülkiyet Haklarına ilişkin andlaşmalardır.

Ülkemizin taraf olduğu telif haklarına ilişkin WIPO andlaşmaları şunlardır:

- Edebi ve Sanatsal Eserlerin Korunmasına Dair Bern Sözleşmesi

- İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasın Dair Roma Sözleşmesi.

Öte yandan, Türkiye, WIPO Telif Hakları ve WIPO İcracılar ve Fonogramlar Sözleşmelerinin onaylanmasına ilişkin ulusal onay sürecini tamamlamak üzeredir. "WIPO Telif Hakları Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" 05.05.2005 tarihinde, "WIPO İcracılar ve Fonogramlar Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" da 28.04.2005 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sevk edilmiştir.

SORU 2: Konuyla ilgili uluslararası anlaşmaların yeterli korumayı getiremediği ortada olduğuna göre, Türkiye, konuyla ilgili yurtiçi meslek kuruluşları ile müşterek hareket ederek, UNESCO ve Birleşmiş Milletler nezdinde teşebbüse geçmeyi düşünmekte midir?

Şu an yürürlükte olan ve telif haklarına ilişkin uluslararası andlaşmaların tamamına yakını internet kullanımın yaygınlaşmasından önce yapılmış anlaşmalardır. Bu nedenle, bahsekonu anlaşmalar internet ortamındaki fikri mülkiyet hakları ihlallerini engelleyebilecek ve yeterli koruma sağlayabilecek hükümler içermeyen andlaşmalardır.

Günümüzde internetin ticaret, sanat , bilim ve bilgi alışverişinde kullanımının artması bu alandaki fikri mülkiyet haklarının ihlallerinin çoğalmasına neden olmuş ve bu hakların uluslararası alanda korunmasını sağlayacak uluslararası mevzuatın hazırlanmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu çerçevede, Türkiye'nin de içinde yer aldığı bazı üye devletlerin inisiyatifiyle 90'lı yılların sonunda WIPO'da bir hareket planı belirlenmiş ve bir çok alandaki

uluslararası anlaşmaların günümüzün ihtiyacına cevap verebilecek hale getirilmesi için bazı komiteler kurulmuştur.

Halihazırda internet ile bağlantılı telif haklarına ilişkin çalışmalar sadece ''Telif Hakları ve Bağlantılı Haklar Komitesi''nde yürütülmektedir. Bu Komitede yürütülen çalışmalarda, bir uluslararası anlaşma taslağı hazırlanmaktadır.